

Seřezávání špic na loukotích

kancelář). Pořádají v Česku závod v koulení kol do Brna - 65 km! Taký si jednou vyžádal kolo jeden turista. Říkal jsem mu, že na něj nemám materiál a že to nějakou dobu bude trvat, ale on ho tak chtěl, že jsem mu nakonec jedno nějak udělal."

Kromě kol Jenda vyrábí i plno jiných věcí. „Dělám cokoliv ze dřeva, když mi někdo donese míry a jak by to mělo vypadat. Pro Kudrnu jsem třeba dělal dva trakaře. Nikdy jsem neviděl, jak trakař vypadá - u nás se nepoužívají -, ale poslali mi fotky a míry, tak jsem je nakonec vyrobil, jak si přáli. Lidi si dnes taky žádají třeba stolky, kanóny jako stojánky na víno a různé jiné okrasné výrobky."

Výroba kola se Jendovi líbí od začátku až do konce. „Mně se od malinka líbilo pracovat se dřevem já jsem v dílně vyrostl a když byli naši na poli, děda mně dal vždycky nějakou lehčí práci, se kterou jsem mohl pomoci. Jediné, co nemám rád, je zahlazování loukotí pilníkem."

A jak Jenda Jager vidí svou perspektivu v Eibenthale do budoucna nechtěl by následovat některé své sousedy a zkusit štěstí v Čechách? „V žádném případě. V Eibenthale jsem vyrostl a taky tady chci umřít. Mám navíc ještě jeden sen, který bych si rád splnil. Chtěl bych vyrobit dřevěný bicykl. Tak ledaže bych potom odjel na něm."

Foto i text OS

Aby špice do loukotí pasovaly, musí se stáhnout

Hlava kola se špicemi a připravenými loukotěmi

Byly doby, kdy měl práci po celý měsíc a příjem z prodeje a opravy vozových kol mu stačil k uživení celé rodiny. „Nejvíce práce bylo koncem šedesátých let, když jsem začínal. To měla vůz každá rodina a také ho používala. Dělal jsem pro Eibenthal a sousední vesnice Baia Nouă, Svinici a Dubovou. Tam sice měli také své koláře, ale ti používali špatně vysušené dřevo, takže hodně lidí chodilo ke mně. Tenkrát mě to uživilo. Otec dělal v dolech a já jsem vydělával o moc víc než on. Dneska už by to však na chleba nestačilo."

Výroba jednoho kola je dlouhý proces. „Kdybys pracoval pořádně, tak za měsíc se dá vyrobit 5-6 kol." **Navíc je důležitý výběr dřeva závisí na něm jednak kvalita a jednak životnost kola.** „Hlavy a špice se dělají z akátu nebo z dubu, protože je hodně tvrdý. Loukotě jsou nejlepší z jasanu ten je úplně nejtvrdší. Dřevo na hlavu a loukotě může být jenom 70% suché, ale špice musí být suchá na 100%. Když se totiž seschne hlava nebo loukoť, tak moc to nevedí, protože díry, ve kterých drží špice, se akorát stáhnou. Kdyby se ale seschla špice, mohla by se v otvorech začít viklat."

V Eibenthale má dnes stále většina rodin svůj vůz, ale kola od Jendy už nepoužívá skoro žádná z nich. „Vozy sice lidi ještě mají, ale používají gumová kola. Mají samozřejmě mnohem lepší jízdní vlastnosti." **Jendovi tak paradoxně pomáhá jiný faktor moderní doby rozvíjející se turistika a zájem o to, co bylo dřív.** „V poslední době jsem dělal 30 kol pro Kudrnu (cestovní